

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)

факультет іноземних мов

(назва інституту/факультету)

Кафедра _____

англійської мови

(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

СОЦІОКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ

ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ЗЗСО

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

SOCIAL -CULTURAL COMPETENCE OF A FOREIGN

LANGUAGE TEACHER

(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма _____ «Англійська мова і література та друга іноземна мова»
(назва програми)

Спеціальність _____ 014 Середня освіта (Мова і література)
(вказати: код, назва)

Галузь знань _____ 01 «Освіта / педагогіка»
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти _____ другий (магістерський)
(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

факультет іноземних мов

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання _____ англійська
(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники: _____ д.ф.н., проф. Єсипенко Н.Г.
(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача (-ів) http://english.chnu.edu.ua/?page_id=468&lang=en

Контактний тел.

E-mail: n.yesypenko@chnu.edu.ua

Сторінка курсу Englishstudydepartment.blogspot.com

Консультації

Онлайн-консультації: за попередньою домовленістю.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Навчальна дисципліна формує володіння випускниками поняттями, концепціями і фактами сучасної методики навчання іноземних мов, а саме дає можливість:

- Володіння теоретичними знаннями про системи мов, основні лінгвістичні категорії, механізми іншомовної комунікації, а також історію, культуру, сучасні проблеми країн, мови яких вивчаються.
- Володіння методикою викладання англійської та німецької/французької мов та літератур, використання активних методів навчання; здійснення планування та самоорганізації власної професійної діяльності у ЗОШ; організації виховної роботи з учнями середньої школи.
- Володіння основними комунікативно-прагматичними стратегіями й тактиками іншомовної мовленнєвої діяльності, основами культури усного й писемного мовлення, вміннями й навичками спілкування у різних дискурсивних ситуаціях відповідно до досвіду, інтересів та психологічних особливостей співрозмовників.

2. Мета навчальної дисципліни: є формування у студентів-магістрів чіткої уяви про соціокультурну компетентність; усвідомленні ролі культурного чинника у навчання англійської мови у закладах освіти. На базі одержаних теоретичних знань даний курс розвиває у студентів творче мислення, яке допоможе їм у вирішенні різноманітних методичних завдань, що виникають у навчально-виховному процесі з іноземної мови у навчальному закладі. Специфіка курсу полягає в його орієнтованості на висвітлення теоретичних засад соціокультурної компетентності вчителя і учня в навчанні англійської мови як іноземної та ознайомленні з практичними технологіями її формування в навчальному процесі середньої школи.

3. Завдання - сформувати у студентів наступні загальні і фахові компетентності:

ЗК 3. Інформаційна (І) – перманентне самозбагачення науково-практичними досягненнями в галузі філології та методології, володіння сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями, уміння користуватися друкованими та електронними джерелами інформації, опрацьовувати різні види інформації, обробляти її відповідно до цілей і завдань педагогічного процесу.

ЗК 4. Соціальна (С) – здатність взяти на себе відповідальність, проявити лідерські якості, працювати в команді, спільно виробляти рішення і брати участь у їх реалізації, толерантність до різних етнокультур і релігій, уміння поєднувати особисті інтереси з потребами колективу і суспільства.

ФК 4 Лінгвокраїнознавча (ЛКЗ) – володіння країнознавчими, соціо-етнологічними та культурологічними знаннями про країну, мова якої вивчається, уміння організувати свою мовленнєву поведінку відповідно до соціокультурних стереотипів носіїв іноземної мови.

ФК 7. Прогностична (П) – уміння планувати і творчо конструювати навчальний процес у цілому, а також процес навчання конкретного матеріалу з урахуванням особливостей типу навчального закладу, індивідуальних та вікових особливостей учнів, прогнозувати труднощі засвоєння навчального матеріалу та визначати оптимальні шляхи їх подолання.

4. Пререквізити. Для ефективного засвоєння дисципліни до початку або під час курсу студент має вивчити такі дисципліни:

- Основна іноземна мова;
- Методика навчання іноземних мов;
- Лінгвокраїнознавство;
- Педагогіка та вікова психологія.

5. Результати навчання

знати: ПРН 4. Уміння оперувати технологіями та знаннями, що задовільняють потреби інформаційного суспільства.

ПРН 10. Володіння основними комунікативно-прагматичними стратегіями й тактиками іншомовної мовленнєвої діяльності, основами культури усного й писемного мовлення, вміннями й навичками спілкування у різних дискурсивних ситуаціях відповідно до досвіду, інтересів та психологічних особливостей співрозмовників.

вміти: ПРН 14. Уміння аналізувати іншомовний матеріал з точки зору труднощів його засвоєння і знаходити шляхи їх подолання.

ПРН 13. Володіння знаннями про закономірності процесу навчання іноземної мови, а також зміст і особливості усіх компонентів цього процесу: цілей, методів, засобів тощо.

6. Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті.

Згідно з «Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №10 від 28 жовтня 2019 року)» та згідно рішення кафедри англійської мови про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти (протокол №11 від 17.11.2020), під час проходження курсу «Лінгвокраїнознавство основної мови» визнаються результати навчання студентів, отримані у неформальній освіті, з можливим перерахуванням :

- тем/теми змістових модулів, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми змістових модулів;
- індивідуального завдання, якщо отримані у неформальній освіті знання відповідають загальному спрямуванню дисципліни;
- тем / теми семінарських занять, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми семінарських занять;
- тем / теми самостійної роботи, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми самостійної роботи.

Для визнання й перерахування знань, отриманих у неформальній освіті, студенту слід представити сертифікат, що підтверджує здобуття знань у неформальній освіті.

Шляхи здобуття знань у неформальній освіті:

- тренінги,
- освітні й практичні курси (в тому числі он-лайн),
- семінари й вебінари (в тому числі он-лайн),
- літні /зимові школи тощо.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни <u>Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі</u>												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	1	3	90	2	30				60		іспит
Заочна	1	1	3	90	2	8				82		іспит

3.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин	
	денна форма	заочна форма

1	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Принципи формування соціокультурної компетентності у загальноосвітній школі (Framework of Cultural Competence Formation for Secondary School Learners)											
Тема 1. Поняття культури і її роль у формуванні особистості учня		2				4		2				6
Тема 2. Культура і суспільство		2				4		2				6
Тема 3. Культурні коди і вміння їх розпізнати		2				4						6
Тема 4. Іноземна культура крізь призму рідної культури учня		2				4						6
Тема 5. Соціокультурна компетентність: визначення, зміст і способи її формування на уроці англійської мови		2				4						6
Тема 6. Зміст соціокультурної компетентності: активування культурного усвідомлення; техніки навчання культури на уроці англійської мови – слова, метафори, історії та фокус на культурі Великобританії		2				5						5
Тема 7. Модульна контрольна робота		3				5						5
Разом за ЗМ1		15				30		4				40
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Навчання мови через соціокультурний контент (Teaching Language through Cultural Content)											
Тема 1. Культура Великобританії як основа при формуванні соціокультурної компетентності		2				4		2		2		6

Тема 2. Формування соціокультурної компетентності з використанням методу проєктів.		2				4		2		2		6
Тема 3. Лексична компетентність та соціокультурна компетентність: слова, метафори, історії		2				4						6
Тема 4. Стратегії активування соціокультурного самоусвідомлення учня: культурні категоризації; історія про себе; хто ти, вчитель, ідеальний учень.		2				4						6
Тема 5. Формування соціокультурної компетентності інтерактивними методами		2				4						6
Тема 6. Формування соціокультурної компетентності в межах комунікативного підходу		2				5						6
Тема 7. Модульний контроль		3				5						6
Разом за ЗМ 2		15				30						42
Усього годин		30				80						82

3.2.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми Змістовий модуль 1	Назва теми Змістовий модуль 2
1	Culture and Current Thinking; Culture and the Individual.	British culture in the world Cultural idols
2	Culture and Society; Culture ad Values	Elaborate a Warm-up activity with a cultural component
3	Culture and Behaviour; Cultural Codes	Teaching culture through words: metaphors, idioms, proverbs
4	Culture within Culture. Cultural Capital	Teaching culture through communication: elaborate activities
5	Culture and Language Teaching; Culture and the Classroom;	Teaching culture through reading authentic texts

	Culture and Content	
6	Activating Cultural Awareness Frames for Studying Culture – Words, Metaphors and Stories;	Teaching culture through project work
7	Cultural Categorisations	Teaching culture using modern technologies

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни за рішенням кафедри (викладача).

4. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна та письмова (тестування, есе, реферат) відповідь студента.

Формами підсумкового контролю є екзамен.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- тести;
- реферати;
- есе;
- студентські презентації;
- контрольні роботи.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає за поточні види контролю і 40 балів під час підсумкового виду контролю (екзамену).

Кількість балів за кожну тему виводиться із суми поточних видів контролю (за виступи на семінарських заняттях, виконання тестових завдань, підготовку рефератів). Кількість балів за модуль дорівнює сумі балів, отриманих за теми даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30 балів; за 2 модуль – 30 балів.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі – під час проведення іспиту з дисципліни. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати у ході проведення підсумкового контролю становить *40 балів* – по 10 балів за кожну відповідь екзаменаційного білету.

Відповіді на питання №1, №2 та №3 в кожному з екзаменаційних білетів передбачають демонстрацію теоретичних знань студента з дисципліни. Оцінювання відповідей на ці питання здійснюється за спільними критеріями.

Критерії та параметри оцінювання відповідей на питання 1, 2 та 3:

Бали	Характеристика відповіді
10	студент вичерпно висвітлює теоретичне питання; чітко і конкретно висловлює головні моменти, наводить адекватні різноманітні приклади; вживає адекватні лексико-граматичні структури; логічно обґрунтовано і структурно правильно будує відповідь;
9-8	студент достатньо повно висвітлює теоретичне питання; правильно виокремлює головні моменти, наводить необхідні приклади; вживає коректні лексико-граматичні структури; логічно і структурно правильно будує відповідь; проте відповідь має незначні неточності та помилки;
7-6	студент неповно висвітлює теоретичне питання; не акцентує увагу на головних моментах, наводить недостатню кількість прикладів; вживає дещо некоректні

	лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має деякі як незначні, так і значні неточності та помилки;
5-3	студент частково і недостатньо висвітлює теоретичне питання; не акцентує увагу на головних моментах, наводить недостатню кількість прикладів; вживає некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має деякі значні неточності та помилки;
2-0	студент частково і недостатньо висвітлює теоретичне питання; викладає недостатній для висвітлення теми обсяг теоретичних положень; не виокремлює головні думки; не наводить приклади; використовує прості, часто некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має велику кількість значних помилок.

Відповіді на питання №4 мають практичний характер (скласти схематичний план заняття)

Критерії та параметри оцінювання відповідей на питання 4:

Бали	Характеристика відповіді
10	студент повністю та правильно виконує практичне завдання білета
9-8	відповідь студента містить незначні неточності і практичне завдання виконано з незначними помилками
7-6	відповідь студента містить неточності і практичне завдання виконано неповно
5-3	відповідь студента містить значні неточності і практичне завдання виконано лише частково
2-0	студент не в змозі виконати практичне завдання

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)													Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів	
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 3						Усний іспит з письмовим завданням 40	100	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T1	T2	T3	T4	T5	T6			T7
2	2	2	2	2	3	3	2	2	2	2	2	3			3

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

5. Рекомендована література

5.1. Базова (основна)

1. Ерастов Н.П. Методика самостоятельной работы: Учеб.-метод. пособие. – М.: Мысль, 1999. – 79 с.
2. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2013. – 273 с.
3. Інновації в методиці: інтерактив, портфоліо, презентації: Збірник наукових праць / За ред. Т.О. Пахомової. – Запоріжжя: ЗНУ, 2017. – С. 64-80.
4. Коряковцева Н.Ф. Современная методика организации самостоятельной работы изучающих иностранный язык: Пособие для учителей. – М.: Аркти, 2012. – 175 с.
5. Тези доповідей міжнародної наукової конференції “Мовна освіта: шлях до євроінтеграції”. – Київ. – 2015. – 290 с.
6. Єсипенко Н. Використання наочності в процесі формування іншомовної лексичної компетентності в учнів середньої школи / Н. Єсипенко, Н. Андрейчук // Науковий вісник

- Чернівецького університету : збірник наукових праць. – Чернівці : Видавничий дім "Родовід", 2019. – Вип. 815 : Германська філологія. – С. 32-46.
7. Common European Framework of Reference For Languages: Learning, Teaching, Assessment. – Cambridge: Cambridge University Press, 2011. – 260 p.
  8. Byram, M. Teaching and assezzing intercultural communicative competence // Intercultural Competence. – London, 2003. – 302 p.
  9. Kramsch, C. Context and culture in language teaching. – NY, 2012. – 198 p.
  10. Kramsch, C. The cultural component of language teaching // Language, Culture and Curriculum. – 8 (12). – 1995. – 24-47 p.
  11. Sowell, T. Migrations and cultures: Basic Books. – NY, 1996. – 238 p.
  12. Fantini, A. Exploring intercultural competence // a Construct proposal. – Vermont, 2006. – 138-169 p.

5.2. Допоміжна

1. Современная методика обучения иностранным языкам. Н.Д. Гальскова. М.: Аркти-Глосса, 2016. – 165с.
2. Сучасні освітні інформаційні технології: навчальний посібник / Укл. Кушнерик В.І., Бочан П.О. – Чернівці, 2007. – 95 с.
3. Тези доповідей міжнародної наукової конференції “Мовна освіта: шлях до євроінтеграції”. – Київ. – 2015. – 290 с.
4. Krashen S.D. Principles and Practice in Second Language Acquisition. – N. Y.: Prentice Hall, 1987. – 202 p.
5. Pinker, S. The language instinct – the new science of language and mind. – Harper Collins, 2014. – 156 p.
6. George, M. How to be a Brit. – London: Penguin, 1984. – 314 p.
7. Fischer, D. H. Albion’s seed – four British folkways in America. – NY, 2015. – 260 p.
8. Yesyenko N.G. Training Future Foreign Language Teachers in Ukraine: Challenges and Objectives / N. G. Yesyenko/ Pedagogy and Psychology. – Budapest : Barkats, 2017. – V (55), Issue 127. – p.52- 56.

6. Інформаційні ресурси

1. Key Foreign Language Teaching Methodologies [режим доступу] – <https://www.fluentu.com/blog/educator/foreign-language-teaching-methodology/>
2. Innovative approaches in the technique of teaching foreign languages [режим доступу] – <https://cyberleninka.ru/article/n/innovative-approaches-in-the-technique-of-teaching-foreign-languages>
3. Светлана Липперт “METHOD OF PROJECT IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES” [режим доступу] – <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/3097>
4. Chandler, D. Intercultural Competence – [режим доступу] www.aber.ac.uk
5. Hoyer, M. Lexical Priming – [режим доступу] – www.coe.int/t/dg4/linguistics
6. Meddings, L. Teaching Unplugged – [режим доступу] – www.lolipop-portfolio.eu
7. Culture in our classrooms – [режим доступу] – www.deltapublishing.co.uk/development-blog